

AVRUPA ÇEVRE AJANSI VE
TÜRKİYE'DE YAPILAN ÇALIŞMALAR
2024

**T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI**

İNTERNET SİTELERİ :

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM
DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

<http://www.csb.gov.tr>

ÇED, İZİN VE DENETİM GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ

<http://www.csb.gov.tr/gm/ced/>

<http://aca.csb.gov.tr>

AVRUPA ÇEVRE AJANSI

<http://eea.europa.eu/>

AVRUPA ÇEVRE BİLGİ VE GÖZLEM
AĞI

<http://www.eionet.europa.eu/>

ADRES : Mustafa Kemal
Mahallesi 2082. Cadde No:52
Çankaya / Ankara

SANTRAL : (0312) 410 10 00

E-POSTA : aca@csb.gov.tr

1 AVRUPA ÇEVRE AJANSI

1.1 AÇA HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Avrupa Çevre Ajansı (AÇA), 1210/90 Konsey Tüzüğü ile 1990 yılında resmen kurulmuştur; 1994 yılında Kopenhag AÇA'nın merkezi olarak belirlenmiş ve çalışmalar başlatılmıştır. AÇA, aday ve katılımcı ülkeler tarafından üyelik için açılan ilk Avrupa Birliği Ajansıdır. Ajansın şu an 32 üyesi bulunmaktadır.

Avrupa Çevre Ajansı, çevre ile ilgili sağlıklı, bağımsız bilgiler vermekle görevli Avrupa Birliği (AB) kurumudur. Çevre politikalarını geliştirme, benimseme, uygulama ve değerlendirme alanlarında çalışanlar kadar kamu için de önemli bir bilgi kaynağıdır.

AÇA, Avrupa seviyesinde topluma ve üye ülkelere çevreyi korumak için gerekli önlemleri aldırın, alınan önlemlerin sonuçlarını değerlendiren ve çevrenin durumu hakkında kamuyu düzenli olarak bilgilendirmeyi temin eden, güvenilir ve karşılaştırılabilir bilgi sağlayan bir Avrupa Birliği kurumudur. Bu amaçla Ajans, üye ülkelerle işbirliği yaparak Avrupa Çevre Bilgi ve Gözlem Ağı'nı (EIONET) tüm üye devletlerde kurmakta ve koordine etmektedir. Ajansın görevleri; EIONET'i koordine etmeyi, üye ülkelerden gelen çevresel veriyi toplamayı ve analiz etmeyi, politikaya uygun bilgi ve tavsiyeyi üretmeyi ve son olarak bu ve diğer bilgileri büyük ölçüde kullanılabilir hale getirmeyi kapsamaktadır.

AÇA çalışmaları sonucunda; durum ve görünüm raporları, gösterge raporları, brifing, gazeteler, teknik raporlar, göstergeler, haritalar, grafikler, raporlarda kullanılan veriler, veri tabanları ve diğer hizmetler gibi çok çeşitli somut ürünler oluşmaktadır.

AÇA'dan Avrupa Komisyonu, Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi ve Türkiye dahil üye ülkeler faydalanmaktadır. İş dünyası, hükümetler, akademi, uluslararası kurum ve kuruluşlar (Birleşmiş Milletler, OECD vb.), sivil toplum kuruluşları ve sivil toplumun diğer bölümleri de AÇA'nın üretmiş olduğu bilgilerin önemli kullanıcıları arasında bulunmaktadır. Avrupa Çevre Ajansı (AÇA), politika yapıcılara ve halka

zamanında, hedefe yönelik, ilgili ve güvenilir bilgi sunarak, Avrupa'nın çevre durumunda önemli ve ölçülebilir bir iyileşme sağlanmasına yardımcı olarak, sürdürülebilir kalkınmayı desteklemeyi amaçlamaktadır.

Şekil 1. AÇA üye ülkeler haritası

AÇA'nın temel hedefi Avrupa düzeyinde en önemli çevresel bilgi kaynağı olmak, sürdürülebilir bir topluma uzun vadeli geçişi desteklemekte öncü bir rol oynamak ve çevresel bilgi paylaşımı ve kapasite geliştirme için lider bir kuruluş olmaktır.

AÇA'nın ana paydaşları Avrupa Komisyonu, Avrupa Parlamentosu, Avrupa Birliği Konseyi ve AÇA üyesi ülkelerdir. Avrupa ve ulusal politika aktörlerinin yer aldığı bu çekirdek grubuna ek olarak, AÇA diğer AB kurumlarıyla da çalışmaktadır. Ayrıca; politika alanında sivil toplum kuruluşları (STK'lar), bilimsel ve akademik topluluklar, iş dünyası, danışmanlık ve düşünce kuruluşları gibi daha geniş gruplarla da ilgilenmektedir.

AÇA, bilgi ihtiyaçlarını doğru bir şekilde belirlemek ve AÇA tarafından sağlanan bilgilerin anlaşılabilir ve kullanılabilir olmasını teminen faydalanıcılar ve hedef gruplar ile iki yönlü bir diyalog kurmayı amaçlamaktadır. Daha detaylı bilgi için aşağıda yer alan AÇA web sayfasından faydalanabilirsiniz.

<https://www.eea.europa.eu/>

1.2 AVRUPA ÇEVRE BİLGİ VE GÖZLEM AĞI (EIONET)

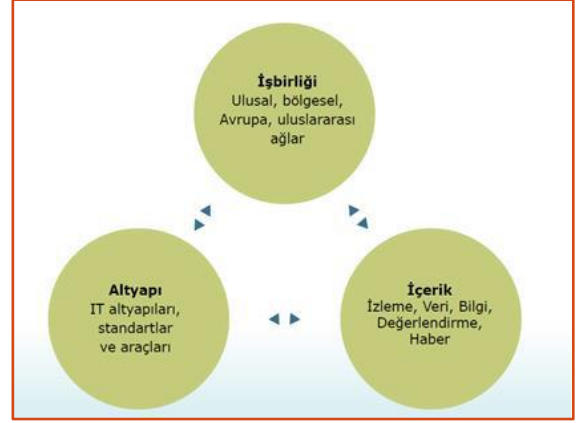
Avrupa Çevre, Bilgi ve Gözlem Ağı (EIONET), AÇA'nın üyeleri ve işbirliği halinde olduğu ülkelerin oluşturduğu bir ortaklık ağıdır. AÇA, EIONET'in geliştirilmesinden ve faaliyetlerinin koordinasyonundan sorumludur. Bunu yapmak için genellikle ulusal çevre ajansları veya çevre bakanlıklarındaki ulusal odak noktaları (UON'ler) ile yakın çalışmaktadır. UON'ler, bir çok kurumun dahil olduğu, ulusal ağları koordine etmekten sorumludur.

UON'ler çevresel bilgilerle ilişkili olan ulusal kuruluşlardan ve diğer organlardan uzmanları bir araya getirerek, bunların koordine edilmesinden sorumludur. AÇA tarafından Eionet Grupları olarak adlandırılan yapı, hem kurumları hem de kurumlarda görevli temsilcileri ifade etmekte olup ülkemizde kurumsal yapılanma kapsamında Birincil Odak Noktası (BON) tanımı kullanılmaktadır.

Çalışmalarına 1994 yılında başlayan EIONET, Avrupa için yüksek kalitede veri, bilgi ve değerlendirmeler sunan bilinen ve güvenilir bir sağlayıcı haline gelmiştir.

EIONET kavramı aşağıdaki tanımlayıcı unsurları kapsamaktadır:

- Farklı kademeler (ulusal, bölgesel, Avrupa'ya ait, uluslararası) arasında güçlü kurumsal işbirliği ile birlikte koordinasyon birimi tarafından olanak sağlanan sivil toplum ile ortaklıklar,
- Anlaşmaya varılmış ortak içerik, veri, bilgi, göstergeler, analiz,
- Paylaşılan altyapı, standartlar ve araçlar.

Şekil 2. Eionet tanımlayıcı unsurları

1.2.1 EIONET PORTAL – AÇA TEAMS

AÇA, 2021-2030 Strateji Belgesi kapsamında kurumsal Eionet Ağını ve iletişimi güçlendirmek amacıyla yeni çalışmalar gerçekleştirmiş ve "Eionet collaboration tools 2.0"ı kullanıma sunmuştur. Microsoft Teams uygulaması üzerinden çalışan yeni yapı 2024 başında Odak Noktalarına tanıtılmış ve faaliyete geçmiştir.

Eionet Portal Avrupa Çevre Bilgi ve Gözlem Ağı'na ilişkin tüm bilgilere ulaşılabilen web iletişim noktasıdır. Portal, EIONET üye ülkelerinin veri toplama, bilgi paylaşımı, işbirliği kurma gibi tüm web tabanlı araç ve hizmetlere birincil giriş olarak kullanılmaktadır. Portal üzerinde hem herkesin erişebileceği bilgiler hem de sadece üye olarak sisteme dahil olan kullanıcıların erişim sağlayabileceği bilgiler yer almaktadır.

Portal 4 ana kısımdan oluşmaktadır.

Bunlar;

1. Çalışma alanı
2. Reportnet
3. Ülkeler
4. Avrupa Konu Merkezleri (AKM/ETC)

1.2.1.1 ÇALIŞMA ALANI :

Bu alanda Microsoft Teams, EIONET Projeler ve yer almaktadır.

"Eionet collaboration tools 2.0" (Microsoft Teams Giriş):

AÇA, 2021-2030 Strateji Belgesi kapsamında kurumsal Eionet Ağını ve iletişimi güçlendirmek amacıyla "Eionet collaboration tools 2.0"ı 2024 itibarıyla kullanıma sunulmuştur. Microsoft Teams uygulaması üzerinden çalışan yeni yapıya tüm Ulusal Odak Noktalarının kendi ulusal ağlarında tanımlı olan Birincil Odak Noktalarını kaydedilmek üzere güncellenmiştir.

"AÇA Eionet Teams" portalı EIONET içerisinde yer alan ülkelerdeki Ulusal ve Birincil Odak Noktalarının kullanıcı adı ve şifreleriyle kayıt olup, giriş yapabildikleri ortak paylaşım alanıdır.

Bu alanda AÇA'nın çalışma konuları bazında ilgi grupları yer almakta olup, her gruptaki (hava, su, iklim değişikliği vb.) birincil odak noktaları arasında bilgi paylaşımının sağlandığı alandır. Bu alanda konu bazında paylaşılan dokümanlar, AÇA tarafından organize edilen tematik toplantı, webinar ve çalıştaylara ilişkin tüm belge ve bilgiler tutulmaktadır. Üye ülkeler birbirleriyle veya AÇA ile bu alan üzerinden iletişim kurabilmektedir.

1.2.1.2 REPORTNET :

Veri ve bilgi akışlarının geliştirilmesine ve her türlü desteğe sahip olan bir EIONET altyapısıdır. Sistem farklı web servislerini entegre eder ve dağıtılmış sorumluluklara izin veren bir yapıya sahiptir.

Reportnet ilk olarak 2000 yılında geliştirilmiş olup, 2002 yılından itibaren faaliyettedir. Reportnet başlangıçta üye ülkeler tarafından çevresel verinin AÇA'ya raporlanması için kullanılmaktaydı; ancak daha sonra Avrupa Komisyonu Çevre Genel Müdürlüğü'nün raporlama görevlerinden bazıları da sisteme dahil edilmiştir. Bu açık sistem sayesinde, raporlama sonucu elde edilen verinin diğer ulusal ve uluslararası kurumlara çok şeffaf bir şekilde sunulmasına olanak sağlamıştır.

AÇA, 2018'de e-raporlamayı modernleştirmek ve yazılım teknolojilerinin en güncel versiyonlarından yararlanmak amacıyla Reportnet 3.0 projesini başlatmıştır. Bu modern raporlama altyapısı, AB çevre mevzuatı kapsamındaki veri akışlarını adım adım entegre edecek, ulusal yetkinlikleri dikkate alacak ve yeni veri türlerini destekleyen bir platform olacaktır.

2022 yılından itibaren tüm raporlamalar Reportnet 3.0 ile yapılmaktadır.

Daha detaylı bilgiye aşağıda yer alan web adreslerinden ulaşabilirsiniz.

<https://www.eionet.europa.eu/reportnet/index>
<https://www.eionet.europa.eu/reportnet/reportnet-3.0>

Reportnet'in diğer bileşenleri aşağıda verilmektedir;

Merkezi Veri Havuzu (CDR) :

Bu havuz Reportnet mimarisinin bir parçası olup, çevre ile ilgili veri raporları içeren bir kitaplık gibidir ve kısıtlamalar kapsamında uluslararası erişime açıktır. Bu kısımda, AÇA üye ülkelerinin, diğer ülkelerin ve uluslararası kuruluşların raporladıkları veri yer almaktadır. Her ülkeye ait veri raporlama klasörleri, AÇA'ya olan ve uluslararası sözleşmeler altında yer alan raporlama yükümlülükleri kapsamında düzenlenmiştir.

Bu havuza aşağıda yer alan link üzerinden erişim sağlanmaktadır.

<https://cdr.eionet.europa.eu/>

Raporlama Yükümlülükleri Veri tabanı (ROD) :

AÇA'nın raporlama yükümlülüklerini içeren bir veri tabanıdır. Ülkelerin uluslararası kuruluşlara yönelik çevresel raporlama yükümlülüklerini açıklayan kayıtları içermektedir.

Raporlama yükümlülükleri, AÇA'ya veya uluslararası sözleşmeler kapsamındaki uluslararası kuruluşlara olan yükümlülükleri kapsamaktadır. Veri tabanında yer alan arama alanında ülke bazında, çevreyle ilgili konularda AÇA'ya veya diğer kuruluşlara yapılması gerekli olan raporlamalar kapsamında filtreleme işlemi yapılabilmekte ve istenilen aramalar gerçekleştirilebilmektedir.

Bu veri tabanına aşağıda yer alan link üzerinden erişim sağlanmaktadır.

<https://rod.eionet.europa.eu/>

Reportnet'in altında ayrıca raporlamaların nasıl yapılacağına ilişkin detaylı bilgilerin yer aldığı

Veri Sözlüğü;

<https://dd.eionet.europa.eu/>

EIONET içerisindeki veri içeriklerinin aranabileceği İçerik Kaydı;

<https://cr.eionet.europa.eu/>

Dosya türlerinin dönüştürülebileceği Dönüştürme Hizmeti;

<https://converters.eionet.europa.eu/schemas>

Akdeniz'e kıyısı olan ülkelerin yer aldığı ve Barcelona sözleşmesi kapsamındaki raporlamaların yer aldığı Akdeniz Veri Havuzu;

<https://mdr.eionet.europa.eu/>

Firmaların çevre ile ilgili yaptıkları raporları içeren İş Dünyası Veri Havuzu;

<https://bdr.eionet.europa.eu/>

bulunmaktadır.

1.2.1.3 ÜLKELER :

Bu kısımda AÇA üye ülkeleri ile işbirliği ülkelerine ilişkin detaylı bilgiler yer almaktadır. EIONET kapsamında olan üye ve işbirliği ülkelerine ait özel web sayfalarına ulaşılabilmektedir.

Ülkelere ait bu sayfalarda, AÇA tarafından yapılan sadece o ülkeye özgü bilgilere ulaşım sağlanmaktadır.

Bu kısım ile ilgili detaylı bilgiye aşağıda yer alan link üzerinden erişim sağlanmaktadır.

<https://www.eionet.europa.eu/countries/index>

Bir diğer alt başlık ülkelerde EIONET yapılanmasına ilişkindir. Bu bölümde o ülke tarafından

gerçekleştirilen raporlamalar, ülkelerin ulusal EIONET yapılanması, Ulusal Odak Noktası ve Ulusal Referans Merkezleri listesi ile Reportnet ve Extranet kullanıcıları listesi bilgileri yer almaktadır.

Daha detaylı bilgiye aşağıda yer alan link üzerinden erişim sağlanmaktadır.

<https://www.eionet.europa.eu/countries/eionet-countries>

Ayrıca, ülkelerin yapmış olduğu EIONET temel veri akışlarına ilişkin en güncel sonuçlara ve raporlama son tarihlerine yer verilmektedir.

Bu konuda daha detaylı bilgiye aşağıda yer alan link üzerinden erişim sağlanmaktadır.

<https://www.eionet.europa.eu/dataflows/>

Yine aynı bölüm altında Ulusal Referans Merkezlerine ilişkin detaylı bilgiye ve Çevre Koruma Ajansları Ağı'na erişim sağlanacak link de yer almaktadır.

<https://www.eionet.europa.eu/countries/national-reference-centres>

<https://epanet.eea.europa.eu/>

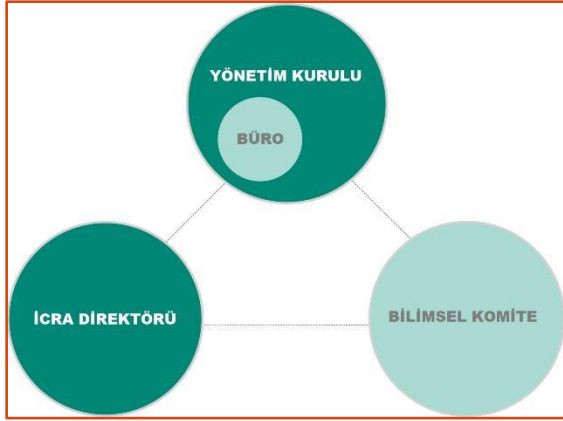
1.2.1.4 AVRUPA KONU MERKEZLERİ (AKM/ETC)

Bu kısımda mevcut Avrupa Konu Merkezlerine ilişkin güncel ve detaylı bilgiler yer almaktadır.

<https://www.eionet.europa.eu/etcs/inx1>

1.3 AVRUPA ÇEVRE AJANSI YAPISI

Avrupa Çevre Ajansı detayları aşağıda verilen; Yönetim Kurulu, İcra Direktörü, Büro, Bilimsel Komite, Ulusal Odak Noktası, Eionet Grupları, Avrupa Konu Merkezi gibi yapılardan oluşmaktadır.

Şekil 3. AÇA Yönetişim Yapısı

1.3.1 YÖNETİM KURULU (MB)

AÇA Yönetim Kurulu her üye ülkeden bir temsilci, Avrupa Komisyonu Çevre Genel Müdürlüğü ve Avrupa Komisyonu Araştırma Genel Müdürlüğü'nden iki temsilci ile Avrupa Parlamentosu tarafından atanan iki bilimsel uzman ve işbirliği ülkeleri olarak geçen Balkan ülkelerini temsilen bir gözlemci üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulunun her bir üyesi yedek bir üye ile temsil edilebilir.

Yönetim Kurulu'nun görevleri arasında, AÇA'nın yıllık ve çok yıllık çalışma programlarının kabul edilmesi, bütçelerin incelenmesi ve onaylanması, İcra Direktörü'nün atanması ve Bilimsel Komite üyelerinin tayini bulunmaktadır.

AÇA Yönetim Kurulu yılda 3 defa toplanarak İcra Direktörü tarafından sunulan rapora ve gündeme uygun olarak karar almaktadır. AÇA Yönetim Kurulunda üye ülkeler karar verme yetkisine haiz en üst yönetici tarafından temsil edilmektedir.

AB Üye Devletleri, Komisyon ve Parlamento tarafından atanan Kurul üyelerinin oy hakları vardır. AÇA üyesi olup AB üyesi olmayan Devletlerin ise oy hakkı bulunmamaktadır. Bu Devletler toplantılara gözlemci statüsünde katılım sağlamaktadırlar.

Kurul üyeleri ve yedekleri, Brüksel'deki daimi temsilcilikleri vasıtasıyla resmi olarak ülkeler tarafından atanır.

Kurul üyeleri, çevre alanından sorumlu bakanlıkların üst düzey yöneticileridir. Politika tarafında hem danışma hem de yönetim işlevlerinin yanı sıra kendi ülkelerinde çevresel bilgilerin toplanması ile ilgili

ulusal faaliyetlere katılımları vardır. Mevcut Yönetim Kurulu üyelerinin çoğu üst düzey yönetici olarak görev yapmaktadır.

Yönetim Kurulu Başkanı ve Başkan Yardımcıları üç yıl için üyeleri arasından seçilir.

1.3.2 İCRA DİREKTÖRÜ

İcra Direktörü, programların uygulanmasından ve AÇA'nın rutin çalışmalarından Yönetim Kuruluna karşı sorumludur. Halihazırda AÇA İcra Direktörü 1963 yılı Finlandiya doğumlu Leena Ylä-Mononen'dir (1 Haziran 2023'te göreve başlamıştır). Finlandiya vatandaşı olan Leena Ylä-Mononen, 30 yılı aşkın bir süredir ulusal ve uluslararası çevre politikası ve yönetimi konusunda çalışmıştır.

1.3.3 BÜRO

Büro; başkan, beş adet başkan yardımcısı, Avrupa Komisyonundan bir temsilci ve Avrupa Parlamentosundan bir temsilci olmak üzere toplam sekiz üyeden oluşmaktadır.

Büro üyeleri yılda üç kere Yönetim Kurulu toplantıları öncesinde toplanmaktadır. Büro, Kurumun etkin çalışması için gerekli icrai karar alma hakkına sahiptir.

Bilimsel Komite Başkanı ve AÇA İcra Direktörüne danışılarak alınan Büro kararları ya kalıcı bir şekilde delege edilir ve dolayısıyla Yönetim Kurulu ve Büro'nun prosedür kurallarında listelenir veya AÇA Yönetim Kurulu tarafından açıkça duyurulur.

1.3.4 BİLİMSEL KOMİTE

Bilimsel Komite Ajansa bağımsız görüş ve bilgi sağlayan bağımsız bir danışma organıdır. Bilimsel Komite'nin temel görevi bilimsel katkı ve görüşlerle AÇA çalışmalarına destek sağlamak, Ajansa Avrupa'nın çevre problemlerine ilişkin farklı ve bağımsız bakış açısı sunmak, AÇA çıktılarına ilişkin kalite kontrol süreçlerinde aktif rol oynamak, gösterge ve değerlendirmelerin en güncel bilimsel temellere dayanmasını sağlamaktır.

Komite'nin diğer görevleri şu şekildedir:

- Temel belgelerin kalite değerlendirmesine stratejik katılım, Avrupa Konu Merkezlerinin çalışma ve

taslaklarına ilişkin inceleme ve değerlendirme komitelerine katılım sağlayarak AÇA çalışmalarına etki etmek.

- Ajansın bilim adamları ve kullanıcılar üzerindeki dış görünürlüğü artırarak.

AÇA mevzuatına göre Bilimsel Komite'nin yetkileri şu alanlarda görüş vermektir;

- Ajansın çok yıllık ve yıllık çalışma programları

- AÇA bilimsel personelinin işe alımları

- Ajansın faaliyetlerine yönelik her türlü bilimsel konu:

- AÇA çalışma programlarına yönelik araştırma ve çevre gündemi ve yeni gelişen konular
- Politik meselelerin bilimsel yönlerine ilişkin AÇA görevleri
- AÇA'nın diğer kuruluşlarla ilişkileri
- AÇA personelinden gelen bilimsel sorular

Komite AÇA'nın önemli gördüğü diğer bilimsel hususlarda da görüş verebilir;

- AÇA raporlama konuları

- AÇA ihtiyaçları dahilinde AB araştırma stratejisi araştırma sonuçlarının ve çıktılarının kullanılması

- Araştırma ve değerlendirmelerin başlatılması

- BK üyelerinin önemli gördüğü diğer konular

Komite; AÇA'ya üye ülkelerin vatandaşları olmak kaydıyla, Avrupa Çevre Ajansı çalışmaları ile ilgili uzmanlık konularında bir veya daha fazla kilit alanda yüksek bilimsel yeterliliği olan üyelerden oluşur. Bilimsel Komite, Avrupa Çevre Ajansı'nın çalışmaları ile ilgili uzmanlık gerektiren tüm konular ve bölgesel katılım, cinsiyet oranını da göz önünde bulundurularak mümkün olduğu kadar eşit dağılım sağlanacak şekilde yaklaşık 20 kişiden oluşmaktadır. Görev süreleri dört yıldır ve bir kereye mahsus uzatılabilir.

Bilimsel Komite üyelerinin senede üç defa düzenlenen kurul toplantılarına katılım sağlaması beklenmektedir. Bilimsel Komite toplantıları

genellikle Ajans'ın Kopenhag'da bulunan merkez binasında düzenlenmektedir. Üyeler, hizmet karşılığı ücret almamaktadırlar; ancak seyahat ve konaklama giderleri ile birlikte, her tam toplantı günü için katılım ücreti karşılanmaktadır.

1.3.5 ULUSAL ODAK NOKTASI (UON/NFP)

AÇA, çalışmalarını koordine etmek amacıyla üye ülkelerin Ulusal Odak Noktalarıyla çalışmaktadır.

Avrupa Çevre Ajansı tarafından üye ülkelerin odak noktalarının katılımıyla yılda üç sefer toplantı düzenlenmektedir. Bu toplantılarda; AÇA çalışmaları ile ilgili güncel bilgiler verilmekte ve üye ülkelerin karşılaştığı sorunlar ele alınarak çözüm önerileri tartışılmaktadır.

UON, AÇA çalışma programının uygulanmasını desteklemek için çok sayıda EIONET Grup üyelerinden (EG) oluşan ulusal ağı koordine eder. UON'ler üye ve işbirliği yapan ülkelerde AÇA için ana irtibat noktalarıdır. AÇA ve AKM'lerle işbirliğinden sorumludurlar ve AÇA stratejisi ve çalışma programı ile ilgili faaliyetlerin ulusal koordinasyonunu organize etmektedirler.

Önemli AÇA yayınlarını tanıtmak için birçok UON, lansman etkinlikleri düzenlemekte ve basın açıklamaları yapmaktadır. UON çalışma yöntemleri ülkeden ülkeye farklılık gösterir. Bu kısmen içinde buldukları ulusal çevre sistemlerinin farklı doğasını yansıtmaktadır. Örneğin, bazı UON'ler çevre ajanslarında bulunurken, diğerleri çevre bakanlığının bir parçasıdır; bazıları merkezi ulusal idarelerde, diğerleri ise merkezi olmayan, bazen federal sistemlerde çalışmaktadır. Buna ek olarak, UON'ler AÇA Yönetim Kurulu üyelerine danışman olarak hareket eder ve diğer ilgili ağlarla bağlantılar geliştirir.

1.3.6 EIONET GRUP ÜYELERİ (EIONET GROUP MEMBERS)

Önceki yıllarda kullanılan Ulusal Referans Merkezi ifadesi, modernizasyon çalışmaları kapsamında EIONET Grupları(EG) olarak değiştirilmiştir ancak yine önceki yıllarda olduğu gibi EIONET Grup üyeleri AÇA çalışma programı ile ilgili belirli çevresel alanlarda AÇA ve ilgili EG'lerle çalışmak için ülke tarafından aday gösterilen ulusal bir çevre

kuruluşunda ilgili uzmanlığa sahip bir kişi veya gruptur.

AÇA tarafından EG olarak adlandırılan yapı, hem kurumları hem de kurumlarda görevli temsilcileri ifade etmekte olup ülkemizde kurumsal yapılanma kapsamında Birincil Odak Noktası (BON) tanımı kullanılmaya devam etmektedir.

EG'ler EIONET üyesi ve işbirliği yapan ülkeler tarafından aday gösterilir. EG'ler hava kalitesi, sağlık ve çevre, iklim değişikliği, atık, doğa ve biyolojik çeşitlilik, enerji ve daha fazlası gibi belirli çevresel konularda kurulmuştur. Bu konuları koordine etmede ve ilgili veri ve uzmanlığı sağlamada önemli bir rol oynarlar. EG yapısı, çok yıllık AÇA stratejisinin gerekliliklerine ve önceliklerine göre değişir.

EG'lerin çalışmalarının odağı, ele alınan belirli konuya göre farklılık gösterir, ancak hepsi AÇA ile çalışma programının yerine getirilmesinde çalışır. EG'ler ulusal düzeyde düzenli veri toplayıcıları veya çevresel veri sağlayıcıları olan ve çeşitli çevresel konularda izleme veya modelleme ile ilgili bilgiye sahip kuruluşlarda bulunur.

Tablo 1'de hâlihazırda bulunan 12 EG başlığı yer almaktadır.

BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK VE EKOSİSTEMLER
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ AZALTIM VE ENERJİ SİSTEMLERİ
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN ETKİLERİ HASSASİYET VE UYUM
İNSAN SAĞLIĞI VE ÇEVRE
DÖNGÜSEL EKONOMİ VE KAYNAK KULLANIMI
ÖNGÖRÜ
ÇEVRE DURUMU
GIDA SİSTEMLERİ
ARAZİ SİSTEMLERİ
HAREKETLİLİK SİSTEMLERİ
VERİ TEKNOLOJİ VE DİJİTALLEŞME
İLETİŞİM

Tablo 1: EG Konu Başlıkları

1.3.7 AVRUPA KONU MERKEZLERİ (AKM)

AÇA, yıllık olarak hazırlanan çalışma programlarında tanımlanan faaliyetlerin yerine getirilmesi için, AÇA dışında oluşturulan "Konu Merkezleri"nden hizmet alımı yapmaktadır. Konu Merkezleri, üye ülkelerin kurum ve kuruluşlarından oluşan konsorsiyumlardır. AÇA tarafından sözleşme yapılarak seçilir. Rekabete dayalı tecrübe ve kapasiteye bağlı olarak, ihale süreci sonucunda AÇA Yönetim Kurulu (YK) nihai kararıyla görevlendirilmektedir.

2022- 2026 dönemi için 7 AKM ile ilgili ihale süreci tamamlanmıştır.

<https://www.eionet.europa.eu/etcs>

Bu konu merkezleri;

- Biyolojik Çeşitlilik
- İklim Değişikliğinin Etkileri, Hassasiyet ve Uyum
- Yeşil Ekonomide Atık ve Malzeme
- İç Sular, Kıyı ve Deniz Suları
- Kent, Arazi ve Toprak Sistemleri
- Hava Kirliliği, Ulaşım, Gürültü ve Endüstriyel Kirlilik
- İklim Değişikliği Azaltma ve Enerji

1.3.8 EIONET MODERNİZASYON ÇALIŞMALARI

AÇA 2021-2030 strateji belgesi kapsamında belirlenen hedeflere ulaşmak için, hem kurumsal yapılanmasında hem de üye ülkelerdeki ulusal EIONET yapılanmasında modernizasyon çalışmaları başlatılmıştır. Bu kapsamda 24 olan konu başlığı sayısı 12 olarak düzenlenmiş, URM'LER ise EIONET grupları olarak tanımlanmıştır.

AÇA Yönetim Kurulu'nun Aralık 2021'deki toplantısında onaylanan Eionet modernizasyonu kapsamında; i) Eionet yapısı ve Eionet grup profillerinin revizyonu,

ii) yeni çalışma yöntemleri ve

iii) dijital araçların yükseltilmesi hususları bulunmaktadır.

2021 yılı içerisinde AÇA Türkiye Ulusal Odak Noktası takımı olarak gerçekleştirilen bilgilendirme toplantıları ve yapılan resmi yazışmalar sonrasında ulusal Eionet yapısı güncellenmiş olup 2022 yılı itibariyle AÇA tarafından hazırlanan grup profillerine uygun ağ yapısı oluşturulmuştur. AÇA Yönetim Kurulu toplantılarında alınan kararlar çerçevesinde yeni çalışma yöntemleri belirlenmesi aşamasında birlikte yaratma - Co-creation yaklaşımı benimsenmiştir. Buna göre; AÇA-Eionet Stratejisi 2021-2030 vizyonu, Avrupa'nın politika hedefleri doğrultusunda çevre ve iklim öncelikleri ve çözümleri hakkında bilgiye dayalı kararlar almak için güvenilir ve eyleme geçirilebilir bilgi aracılığıyla sürdürülebilir bir Avrupa'yı mümkün kılmayı gerektirmektedir. Bu kapsamda esneklik, yanıt verebilirlik, ortak öğrenme, yenilikçilik ve birlikte yaratmayı teşvik ederek yeni çalışma yolları gerektiren sürdürülebilirliğe yönelik çözümlerde kapasiteleri artırmanın önemi ortaya çıkmaktadır. EIONET ağının yüksek potansiyelini kullanarak AÇA'nın Üye ve işbirliği ülkeleriyle daha da büyük katma değer sağlamak amacıyla daha fazla birlikte yaratma-co-creation yönünde çalışılması kararlaştırılmıştır.

1.3.9 BİRLİKTE YARATMA- CO-CREATION NEDİR?

Birlikte yaratma kelimesi, farklı bağlamlarda farklı şeyleri ifade etmek için kullanılmakta olup yeni değerlerin işbirliği gelişimidir.

"İşbirlikçi" burada birden fazla kuruluş veya insan grubu arasında-uzmanlar, paydaşlar, vatandaşlar vb. arasındaki işbirliği anlamına gelir. Yeni değer ifadesi ise yeni konseptler, çözümler, ürünler veya hizmetler olabilir. Eionet bağlamında birlikte yaratma; fikirlerin birlikte paylaşıldığı ve geliştirildiği bir süreç olan ve tüm Eionet ortaklarının girdilerinin eşit derecede önemli bir değere sahip olduğu bir işbirlikçi inovasyon biçimini belirtir. Bu, ağın kolektif bilgeliğinden yararlanmanın ve onu güçlendirmenin bir yoludur. Birlikte yaratmanın sonucu bir rapor olabilir ama aynı zamanda bir atölye çalışması, bir toplantı ya da sadece yeni bir fikir de olabilir.

Birlikte yaratmanın bir başka yaygın anlayışı da, bunun bir inovasyon yolu olduğudur. İnovasyon doğası gereği yinelemeli bir süreçtir, ancak yine de çözmeye çalışılan sorunu tanımlama, fikir üretme,

farklı olası çözümleri deneme ve seçilen çözümü uygulama ve değerlendirme dahil olmak üzere belirli farklı adımlara sahip olarak tanımlanabilir. Eionet'te birlikte oluşturduğumuzda, dahil olan ülkeler bazen bu adımlardan yalnızca birine katkıda bulunabilir (örneğin, problem tanımı) ve diğer zamanlarda aktif olarak tüm adımlara dahil olabilirler. Bu, ilgi düzeyine, kaynaklara ve mevcut uzmanlığa vb. bağlı olacaktır.

Birlikte yaratma, deneme yanılma için zaman, özveri ve alan gerektirir. Bu nedenle Eionet, çalışmalarının yeni dönemini başlatmak için belirli temel ilkeleri ve süreçleri benimsemeyi kabul etmektedir. Bu amaçla hazırlanan ve <https://bulutsehir.csb.gov.tr/file/download?fileId=46312609&hash=819513c80a71aadaff4dbca44dde5303> Linkinden erişebileceğiniz taslak dokümanda taslak ilkeler, katılım için rehberlik, görev ve sorumluluklara yönelik hususlar açıklanmaktadır.

Modernize edilmiş bir Eionet yapısının ana bileşenlerini, yani ortak bilgi oluşturma, emsal kurumlar arasında güçlendirilmiş bilgi değişimi ve çevresel zorluklara/çözümlere odaklanan kapasite geliştirme faaliyetlerini tam olarak desteklemek için, Eionet işbirliğini destekleyen dijital araçların yeni yapıya uyumlu olmalarını sağlamak amacıyla bir revizyona ve bu dijital araçların yükseltilmesine ihtiyaç vardır.

Değişikliklerin kapsamı, şu anda Avrupa Konu Merkezleri (ETC'ler) ile işbirliği ve Eionet gruplarının yanı sıra Yönetim Kurulu, Bilimsel Komite ve Avrupa Çevre Koruma Ajansları Başkanları Ağı ile işbirliği için kullanılan dijital araçlarla ilgilidir. Bu dijital araçlar, Eionet Portalına (www.eionet.europa.eu) gömülü olan birden çok yazılım uygulamasına bölünmüştür. Yeni bir bileşen olan "Eionet panosu-Eionet dashboard" Eionet ile işbirliği faaliyetleri hakkında bir bakışta güncel bilgiler sağlamaktadır. Bu bilgilerle Ulusal Temas Noktaları, AÇA'nın kendi ülkeleri ile olan işbirliği durumunu denetleyecektir.

AÇA, Eionet gruplarından ve Avrupa Konu Merkezlerinden paydaşların katılımıyla gerçekleştirilen, AÇA ve Eionet işbirliği ve modernizasyon çalışmaları çerçevesinde NextCloud, Mattermost, Slack, Workplace, Microsoft Teams ve Google Workspace gibi hem açık kaynaklı hem de ticari alternatif yazılım çözümlerinin karşılaştırmalı

bir değerlendirmesinin ardından kapsamlı bir değerlendirmeden sonra Microsoft Teams'i kullanmaya karar vermiştir. Bunun sonucunda AÇA, Avrupa Komisyonu'nun Microsoft ile yaptığı çerçeve sözleşmesi kapsamında Microsoft Teams'in de dahil olduğu Microsoft 365 sürümünü tedarik etmiştir. Microsoft, birincil merkez olarak Dublin ve ikincil olarak Amsterdam olmak üzere AB veri merkezlerinde içeriğin veri depolanmasını garanti etmektedir.

Bu tercihte, kullanıcıların Microsoft Teams'in masaüstü uygulamasını yüklemelerinin gerekmemesi olumlu bir özellik olarak değerlendirilmiştir. Microsoft Teams, Edge veya Chrome gibi bir internet tarayıcısında kullanılabilir. AÇA'nın Microsoft Teams'ine erişim, bir web sitesine erişime benzer; ancak, güvenlik standartları daha yüksektir ve kullanıcıların çift faktörlü kimlik doğrulama kullanarak oturum açmaları gerekecektir. Microsoft Teams üzerinde oturum açma ile ilgili sık sorulan soruların yer aldığı bir alan oluşturulmuştur. Bu alana <https://www.eionet.europa.eu/about/faq-new-eionet-collaboration-tool> linki üzerinden erişim sağlanabilmektedir.

2024 yılı boyunca AÇA çalışmalarının tamamı Microsoft Teams üzerinden yapılmıştır.

1.4 AÇA ÜYELERİ

AÇA üyeleri öncelikle AB Üye Devletleri'nden oluşmaktadır. Ancak; Üyelik Ajansın hedefleri doğrultusunda Avrupa Topluluęu ve Üye Devletlerin kaygılarını paylaşan diğer ülkelere de açıktır. Mevcut 32 üye, 27 AB Üye Devleti ile birlikte İzlanda, Lihtenştayn, Norveç, İsviçre ve Türkiye'dir.

Arnavutluk, Bosna-Hersek, Kuzey Makedonya, Karadaę ve Sırbistan üyelik için ortak başvuruda bulunmuşlardır ve birkaç yıldır AÇA ile işbirliği yapmaktadırlar. AÇA ayrıca Kosova ile de işbirliği yapmakta, Grönland'ın ise gözlemci statüsü bulunmaktadır.

AÇA - Eionet Üyesi Ülkeler	AÇA – Eionet İşbirliği yapan Ülkeler
Avusturya	Arnavutluk
Belçika	Bosna Hersek
Bulgaristan	Kosova
Hırvatistan	Karadaę

Kıbrıs	Kuzey Makedonya
Çekya	Sırbistan
Danimarka	
Estonya	
Finlandiya	
Fransa	
Almanya	
Yunanistan	
Macaristan	
İzlanda	
İrlanda	
İtalya	
Letonya	
Lihtenştayn	
Litvanya	
Lüksemburg	
Malta	
Hollanda	
Norveç	
Polonya	
Portekiz	
Romanya	
Slovakya	
Slovenya	
İspanya	
İsveç	
İsviçre	
Türkiye	

Tablo 2: AÇA Ülkeleri

1.5 AÇA ÇIKTILARI

AÇA, raporlar, kısa brifingler ve makaleler, basın materyalleri ve bir dizi çevrimiçi ürün – haberler, veri ve haritalar, interaktif haritalar, info grafikler vb. ve hizmet şeklinde değerlendirmeler ve bilgiler sağlar.

Materyaller çevrenin durumunu, mevcut eğilimleri ve baskıları, ekonomik ve sosyal itici güçleri, politika etkinliğini ve senaryoları ve diğer teknikleri kullanarak gelecekteki eğilimlerin, görünümünün ve sorunların tanımlanmasını kapsar.

1.5.1 YAYINLAR

AÇA üye ülkelerden topladığı veri ve bilgileri değerlendirerek ve analiz ederek teknik raporlar halinde kullanıcıların hizmetine sunmaktadır. AÇA yayınlarına ait detaylı bilgiler 3. Bölümde yer almaktadır. Yayınlar aşağıda yer alan linkten erişim sağlanabilmektedir.

<https://www.eea.europa.eu/publications>

1.5.2 WEB SAYFASI

AÇA çalışmalarına dair her türlü bilgi ve belgenin yer aldığı, güncel çalışmaların takip edilebileceği internet sayfaları aşağıdadır.

<https://www.eea.europa.eu/>

<https://www.eionet.europa.eu/>

Ayrıca AÇA web sitesinin üye ülkelerin kendi dillerinde hazırlanmış, belirli aralıklarla güncellenen formatları bulunmaktadır.

<https://www.eea.europa.eu/tr>

1.5.3 RAPORLAMALAR

AÇA'ya üye olan her ülke üyelik koşullarına göre belirli çevre başlıklarında AÇA'ya raporlama yapmakla yükümlüdür. Yapılan bu raporlamalarda yer alan veriler tüm AÇA çalışmalarına altlık oluşturmaktadır. AÇA Raporlamaları ve ülkemiz tarafından yapılan çalışmalar Bölüm 2.6'da yer almaktadır.

2 TÜRKİYE VE AVRUPA ÇEVRE AJANSI

2.1 GENEL BİLGİLER

Türkiye 18 Mart 2003 tarih ve 25052 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Türkiye Cumhuriyetinin Avrupa Çevre Ajansı ve Avrupa Çevre Bilgi ve Gözlem Ağına Katılımı Anlaşması" ile 1 Mayıs 2003 tarihinde AÇA'ya üye olmuştur.

"AÇA ile ilişkileri yürütmek" görevi, 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi 104. Madde (h) bendi ile Bakanlığımız ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğüne verilmiştir.

Bu çerçevede ülke düzeyindeki Avrupa Çevre Ajansına ilişkin tüm çalışmalar, ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü Çevre Envanteri ve Bilgi Yönetimi Dairesi Başkanlığına bağlı Avrupa Çevre Ajansı Şube Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Genel

Müdürlüğümüz hiyerarşik yapılanması EK 2'de yer almaktadır.

Ülkemize ait Ulusal EIONET ağını oluşturan Ulusal Odak Noktası ve Birincil Odak Noktalarına ait bilgiler EK 1'de verilmektedir.

2.2 TÜRKİYE'NİN AÇA'YA ÜYE OLMA NEDENLERİ

AB üyelik hedefi doğrultusunda ilerleyen Türkiye bu süreçte ekonomik ve sosyal hayatın bütün alanlarında olduğu gibi, çevre konusunda da köklü ve somut reformlarla Avrupa Birliği'ne uyum sağlamayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda çevre ile ilgili çeşitli yasal düzenlemeler yapılmış ve uygulamaya geçilmiştir.

Çevre mevzuatının geniş kapsamlı ve çok ayrıntılı olması, toplumun sadece bugününü değil gelecek nesilleri de ilgilendirmesi, Türkiye'nin uyum çalışmalarını etkileyen unsurlar arasındadır. Bu nedenle, Türkiye'de sadece çevre alanı ile ilgili kesimlerin değil, tek tek tüm bireylerin AB'de bu alana yönelik uygulamaları ve politikaları yakından takip etmesi gerekmektedir.

Öte yandan, Türkiye, AB'nin en masraflı ve en geniş kapsamlı politikalarından biri olan çevre politikasına uyum sağlarken, AB'nin de Türkiye'yi teknik ve mali açıdan desteklemesi gerekmektedir. AÇA Çevre Politikasının yapısı, işleyişi, sonuçları, geleceğe yönelik Avrupa çapında uygulamaları ve hedeflerini ortaya koyarak, Türkiye'nin AB çevre politikasına uyum amacıyla sürdürdüğü çalışmalara yol haritası oluşturmaktadır.

Avrupa Çevre Ajansı, çevre ile ilgili sağlıklı, bağımsız bilgiler vermekle görevli AB kurumudur. Çevre politikalarını geliştirme, benimseme, uygulama ve değerlendirme alanlarında çalışanlar kadar kamu için de önemli bir bilgi kaynağıdır.

2.3 AÇA ÜYELİĞİNİN TÜRKİYE'YE SAĞLADIĞI FAYDALAR

Avrupa Birliği'ne adaylık sürecinde önemli bir siyasal kazançtır.

AÇA, aday ve katılımcı ülkeler tarafından üyelik için açılan ilk Avrupa Ajansıdır.

Türkiye bir Avrupa Birliği kuruluşunda temsil edilmektedir.

Ülkemizin kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan personelin kurumsal kapasitesi ve farkındalığı artmaktadır.

Kalkınma planlarının ve ulusal strateji ve kalkınma politikalarının hazırlanma aşamasında, karar vericilere, çevre alanında gerekli tüm veri ve bilgi temini için kaynak oluşturmaktadır.

Çevre alanındaki veri ve bilgiye kamunun erişimi sağlanmaktadır.

Sürdürülebilir kalkınma amaçlarına ulaşmada ülkemize önemli katkıları bulunmaktadır.

2.4 ULUSAL YAPI

Ülkemizde Avrupa Çevre Ajansı ile ilişkileri yürütmek ve ulusal koordinasyonu yapma görevi Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından gerçekleştirilmektedir.

2.4.1 AÇA TÜRKİYE YÖNETİM KURULU ÜYESİ

AÇA Yönetim Kurulu'nda ülkemiz, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Bakan Yardımcısı Sn. Fatma VARANK tarafından temsil edilmekte olup, kendisinin olmadığı durumlarda bu görevi ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürü Sn. Eyyüp KARAHAN yerine getirmektedir.

2.4.2 ULUSAL ODAK NOKTASI

"AÇA ile ilişkileri yürütmek" görevi, 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi 104. Madde (h) bendi ile Bakanlığımız ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğüne verilmiştir. Bu çerçevede ülke düzeyindeki tüm çalışmalar, ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü, Çevre Envanteri ve Bilgi Yönetimi Dairesi Başkanlığına bağlı Avrupa Çevre Ajansı Şube Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmektedir.

Ülkemizde Ulusal Odak Noktası olarak görev Avrupa Çevre Ajansı Şube Müdürü tarafından yürütülmektedir.

2.4.3 BİRİNCİL ODAK NOKTALARI (BON/EIONET GROUPS-EG)

2024 yılında AÇA tarafından çalışılan 12 konu başlığında ülkemiz 9 Bakanlık bünyesi altında yer alan 18 Genel Müdürlük ve 3 Başkanlıkla birlikte Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nda görevli 128 uzman ile katkı sağlamıştır.

BON'lar kendi konu başlıkları altında AÇA tarafından gerçekleştirilen çalışmalara ve toplantılara katılım sağlamak ve AÇA çıktılarına katkı sunmaktadırlar.

2024 Yılı itibarıyla ülkemiz BON yapılanmasının kurumlara dağılımı EK-1'de yer almaktadır.

2.4.4 ULUSAL UZMANLAR

AÇA personel ihtiyacını karşılamak üzere, üye ülke vatandaşlarından mülakatla ulusal uzman istihdam etmektedir. 2024 yılında ülkemizden hali hazırda 6 kalıcı uzman ve 6 ulusal uzman olmak üzere toplam 12 kişi AÇA'da görev yapmaktadır. Görev süresi dolan uzmanlarımız, çalışmalarına ülkemizdeki çeşitli kurumlarda devam etmektedirler. Uzmanlarımızın çalıştığı konulara dair Tablo, aşağıda verilmektedir

Ad/Soyad	Calistigi birim
Nihat Zal	BHR3
Gülçin Karadeniz	COM2
Eylem Dogan Subasi	BHR1
Mustafa Aydin	BHR4
Eda Bayar	BHR4
Bengü Özge AKYÜREK	CET
Tülay Güngör	CNS2
Ahmet Gökteş	COM2
Övünç Uysal	STR1
A.Teoman Sanalan	STR1
Bekir YILMAZ	DIS1
Yılmaz Deniz Aydemir	DIS1

**Nihat ZAL, Gülçin KARADENİZ, Eylem DOĞAN SUBAŞI, Mustafa AYDIN, Bekir YILMAZ ve Yılmaz Deniz AYDEMİR Kalıcı Uzman olarak görev yapmaktadırlar.*

2.4.5 BİLİMSEL KOMİTE

Ülkemiz, Bilimsel Komite çalışmalarında Türkiye Su Enstitüsü Başkanı Prof. Dr. Ahmet Mete SAATÇI ve Hacettepe Üniversitesi'nden Prof. Dr. Gülen GÜLLÜ tarafından gözlemci üye statüsünde temsil edilmektedir.

2.5 ÜLKEMİZ AÇA ÇALIŞMALARI

AÇA Çalışmaları kapsamında her yıl düzenli olarak yurtdışı ve yurtiçi etkinliklere ülkemiz adına ilgili kurum uzmanları tarafından katılım sağlanmaktadır. 2024 yılında gerek yüz yüze gerekse çevrimiçi toplantılara ülkemiz temsilcileri tarafından katılım sağlanmıştır.

2.5.1 YURTDIŞINDA KATILIM SAĞLANAN FAALİYETLER

AÇA tarafından her yıl düzenli olarak AÇA 5 Yıllık Stratejisine bağlı olarak belirlenen konu başlıklarında çalıştay ve toplantılar düzenlenmektedir. Düzenlenen bu toplantılarda gerçekleştirilen sunum ve tartışmalar ile AB üye ülkelerinde çevre alanında yürütülen çalışmalar ve geleceğe dair planlamalara ilişkin bilgi değişiminde bulunmaktadır.

AÇA tarafından her yıl düzenli olarak AÇA 5 Yıllık Stratejisi doğrultusunda belirlenen konu başlıklarında çalıştay ve toplantılar düzenlenmektedir. 2024 yılı faaliyetleri çevrimiçi ve yüzyüze olarak düzenlenmiştir.

AÇA tarafından gerçekleştirilen toplam 45 online/hibrit toplantıya ülkemizden 119 uzman katılım sağlamıştır. Yüz yüze gerçekleşen toplantıların masrafları Ajans tarafından karşılanmakta olup etkinliklere konu başlıklarına göre ilgili kurumlardan ülkemiz adına katılımlar sağlanmaktadır.

2.5.2 ÜLKEMİZDE GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

- *AVRUPA ÇEVRE AJANSI'NDA ULUSAL UZMAN ÇALIŞMALARI VE ÇEVRESEL GÖSTERGELER SEMİNERİ*

20-21 Şubat 2024 tarihinde Bakanlığımız 4. Kat toplantı salonunda AÇA'da SNE (Seconded National Expert-kısa süreli görevlendirilmiş ulusal uzman) olarak görev yapan ve STR-1(Sürdürülebilirliğe Geçiş) bölümünde çalışan Teoman SANALAN tarafından Avrupa Çevre Ajansı'nda Ulusal Uzman Çalışmaları Ve Çevresel Göstergeler Bilgilendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Toplantıda; Teoman SANALAN tarafından AÇA'da görevi boyunca gerçekleştirdiği çalışmaları ve deneyimlerini aktarmıştır. Bu kapsamda, göstergeler, AÇA'da hangi yöntem ile çalışıldığı, diğer uluslararası kuruluşların çalışmaları kısaca aktarılmış, Daire Başkanlığımızın göstergeler kapsamında yaptığı çalışmalarda faydalanılacak geleceğe yönelik fırsatlar konusunda tartışma ve paylaşımlarda bulunulmuştur.

- *AÇA DENİZ KIYI TEMATİK TOPLANTISI*

Avrupa Çevre Ajansı'nda Deniz/Okyanuslar Tematik Grubunda Ulusal Uzman olarak görev yapan Eda BAYAR AYDIN tarafından 26 Haziran 2024 tarihinde Bakanlığımız 4. Kat Toplantı Salonunda bir istişare ve değerlendirme toplantısı düzenlenmiştir.

Toplantıda; AÇA ve çalışma konularına dair genel bilgilere dair sunum paylaşıldıktan sonra AÇA Deniz biriminin çalışmaları ve öne çıkan konular, bölgesel deniz sözleşmeleri kapsamındaki işbirlikleri, deniz çöpleri ve bu kapsamda AÇA'da yürütülmekte olan proje, açık denizlerden rüzgar enerjisi eldesi konularında AÇA çalışmaları ve projeler anlatılmıştır. Toplantıya; Genel müdürlüğümüz Laboratuvar Ölçüm ve İzleme Dairesi Başkanlığı, Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü Deniz ve Kıyı Yönetimi Dairesi Başkanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı temsilcileri katılım sağlamışlardır.

- **AFAD BİLGİLENDİRME TOPLANTISI**

AFAD İklim Kaynaklı Afet Risklerini Azaltma Dairesi Başkanlığı ve Avrupa Çevre Ajansı Şubesi personellerinin katılımıyla AFAD Başkanlığı binasında AÇA bilgilendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir.

AFAD bünyesinde yeni kurulan İklim Kaynaklı Afet Risklerini Azaltma Dairesi Başkanlığına AÇA'nın yapısı ve ülkemizdeki çalışmalara dair sunum yapılmış ve AÇA ile nasıl işbirliği yapabilecekleri hususunda bilgilendirme yapılmıştır.

2.6 RAPORLAMALAR

AÇA'ya üyeliğimiz sebebiyle, her sene yapmakla yükümlü olduğumuz raporlamalar bulunmaktadır. Raporlama konuları ve formatı/içeriği AÇA tarafından belirlenmektedir.

Ülkemiz AÇA'ya;

Hava Kalitesi Değerlendirme Metodları

Uzun Menzilli Sınıraşan Hava Kirliliği

Hava Kalitesi Öncelikli Değerlenen Değerlendirme Verisi

Hava Kalitesi Öncelikli Güncellenen Değerlendirme Verisi

Ulusal Korunan Alanlar

Geçiş ve Kıyı Sularında Biyolojik Veri (WISE 2)

Su Miktarı (WISE 3)

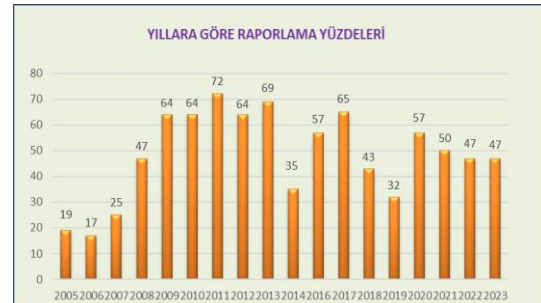
Su Kalitesi (WISE 4, WISE 6)

Su Emisyonları (WISE 1)

Mekansal Veri (WISE 5)

başlıklarında raporlama yapması gerekmektedir.

Raporlamalar, Ulusal Odak Noktası koordinasyonunda ilgili Birincil Odak Noktaları (BON) tarafından yapılmaktadır. Raporlamanın zamanında ve eksiksiz yapılması ülkelerin AÇA tarafından hazırlanan Öncelikli Veri Akışı Raporu'nda alacağı puanı etkilemektedir.

Şekil 5: Yıllara Göre Raporlama Yüzdeleri

2024 yılı raporlama değerlendirme kesin sonuçları nı aşağıdaki linkten takip edilebilmektedir.

<http://www.eionet.europa.eu/dataflows/>

Şekli 6'da matriks olarak verilen değerlendirme kriterlerinde ülkeler kendi raporlama zorunluluklarına göre veri kalitesi ve zamanında yapılıp yapılmadığı göz önünde bulundurularak 0 ve 4 arasında puan almaktadırlar. Buna göre, bütün testleri geçmiş ve zamanında yapılmış raporlamalar için ülkeler 4 puan alırken, az bir gecikmeyle gerçekleştirilen ve sadece temel testleri geçebilen raporlamalar için ülkeler 1 puan almaktadırlar.

Timeliness	Data Quality		
	FAIL Basic Test	PASS Basic Test	PASS All Tests
SERIOUS Delay	0	0	0
SMALL Delay	0	1	3
TIMELY Delivery	0	2	4

Şekil 6: Raporlama Matriks

2.7 AÇA TÜRKİYE WEB SAYFASI

Ülkemizde yapılan AÇA çalışmaları aşağıda yer alan web adresi linkinde yayınlanmaktadır.

<https://aca.csb.gov.tr/>

ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü web sayfası üzerinden de ulaşılabilen AÇA Türkiye sayfasında;

- Ülkemizde yapılan etkinlikler,
- AÇA Çalışmaları Kitapçıkları,
- AÇA iş ilanları,
- AÇA çalışma konuları vb,

gibi güncel bilgilere ulaşılabilir.

3 AÇA YAYINLARI

2024 yılında AÇA tarafından hazırlanan teknik ve tematik yayınlardan bazıları aşağıda yer almaktadır.

Ajans tarafından hazırlanan tüm yayınlara aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz.

<http://www.eea.europa.eu/publications>

- *The costs to health and the environment from industrial air pollution in Europe – 2024 update*
- *Capturing the climate change mitigation benefits of circular economy and waste sector policies and measures*
- *Delivering justice in sustainability transitions*
- *The destruction of returned and unsold textiles in Europe's circular economy*
- *European Climate Risk Assessment*
- *Accelerating the circular economy in Europe*
- *EU indicator framework for chemicals*
- *Urban adaptation in Europe: what works?*
- *Veterinary antimicrobials in Europe's environment: a One Health perspective*
- *Responding to climate change impacts on human health in Europe: focus on floods, droughts and water quality*
- *Management of used and waste textiles in Europe's circular economy*
- *European bathing water quality in 2023*
- *Europe's air quality status 2024*
- *The role of plastics in Europe's circular economy*
- *Governance in complexity - Sustainability governance under highly uncertain and complex conditions*
- *European Union emission inventory report 1990-2022*
- *Air pollution in Europe: 2024 reporting status under the National Emission reduction Commitments Directive*
- *Preparing society for climate risks in Europe – lessons and inspiration from Climate-ADAPT case studies*
- *Europe's sustainability transitions Outlook*
- *'Future-proofing' the transition to sustainability: focus on policy assumptions and foresight*
- *Eionet core data flows 2023*
- *Healthy seas, thriving fisheries: transitioning to an environmentally sustainable sector*
- *PFAS in textiles in Europe's circular economy*

- *Addressing the environmental and climate footprint of buildings*
- *From data to decisions: material footprints in European policy making*
- *Sustainability of Europe's mobility systems*
- *Europe's state of water 2024: the need for improved water resilience*
- *Environmental statement 2023*
- *Solutions for restoring Europe's agricultural ecosystems*
- *Trends and projections in Europe 2024*
- *Just sustainability transitions — From concept to practice*
- *Beating chronic respiratory disease: the role of Europe's environment*
- *Harnessing offshore wind while preserving the seas*
- *The impacts of heat on health: surveillance and preparedness in Europe*
- *The European Environment Agency in brief*
- *EEA Signals 2024 – Towards healthy and resilient waters in Europe*
- *Measuring the quality of recycling*
- *Europe's circular economy in facts and figures*
- *PFAS pollution in European waters*
- *Harm to human health from air pollution in Europe: burden of disease status, 2024*
- *Impacts of air pollution on ecosystems in Europe*
- *The effect of environmental noise on children's reading ability and behaviour in Europe*
- *Annual European Union greenhouse gas inventory 1990–2022 and inventory document 2024*
- *Product lifespans — monitoring trends in Europe*

Bilimsel Komite Üyeliği, Konu Merkezi ilanları, Ulusal Uzman ve Sözleşmeli Proje Yöneticisi ve AÇA'ya ilişkin diğer tüm ilanlar Genel Müdürlüğümüz web sayfasında ced.csb.gov.tr ve aca.csb.gov.tr web adresinde yayınlanmaktadır.

AÇA İş Tanımları

AÇA'da işe alım süreci AB Kurumları için geçerli personel yönetmeliğinde yer alan kurallara tabidir. Tüm iş ilanları AÇA internet sitesinde ilan edilir ve genellikle tüm AÇA üye ülkelerinin başvurularına açıktır.

Personel yönetmeliği aşağıdaki görevlendirme çeşitlerini kapsamaktadır:

- **Functionaire (F):** F kategorisi sadece diğer AB kurumlarından transfer edilen ve işe alım sürecinde halihazırda mevcut pozisyona sahip personeli kapsamaktadır.
- **Temporary Agent (TA) (Geçici Görevli):** Bu pozisyonlar yenilenebilir ve zamanla belirsiz süreli hale getirilir. Bu sebeple, bu pozisyon aslında AÇA'daki en kalıcı görevlendirme şeklidir.
- **Contract Agent (CA) (Sözleşmeli) :** Bu görevlendirmeler 4 yıllık olup bir kere yenilenebilir. Geçici görevli (TA) pozisyonuna göre daha az kalıcıdır.
- **Seconded National Expert (SNE) (Ulusal Uzman):** Ulusal uzmanlar kendi ulusal idareleri tarafından geçici olarak görevlendirilir ve maaşlarını kendi kurumlarından alırlar. AÇA sadece günlük harcırah ödemesi yapar. Bu çeşit sözleşmelerin süresi 4 yıla kadar olabilir

AÇA'daki görevlendirmeler ile ilgili tüm bilgiler AÇA internet sitesinde mevcuttur.

<http://www.eea.europa.eu/about-us/jobs>

4 DİĞER KONULAR

AÇA İŞ İLANLARI

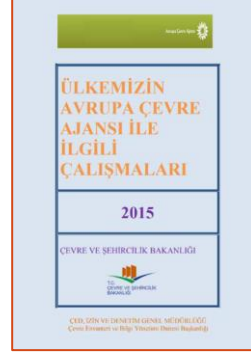
5 ÖNCEKİ YAYINLARIMIZ

2012

https://webdosya.csb.gov.tr/db/ced/editordosya/2012%20aca_son.pdf

2015

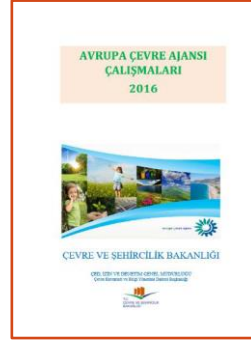
<https://webdosya.csb.gov.tr/db/ced/editordosya/ACACalismalari2015.pdf>

2013

<https://webdosya.csb.gov.tr/db/ced/editordosya/ACACalismalari2013.pdf>

2016

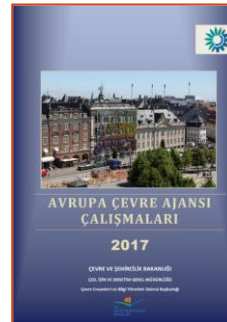
<https://webdosya.csb.gov.tr/db/ced/editordosya/ACACalismalari2016.pdf>

2014

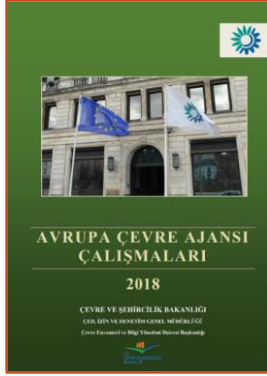
https://webdosya.csb.gov.tr/db/ced/editordosya/ACACalismalari_2014.pdf

2017

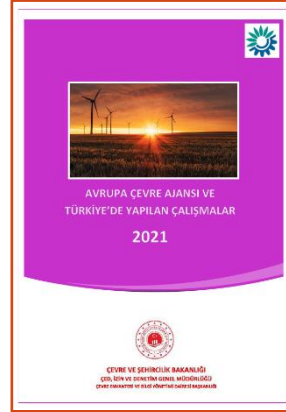
<https://webdosya.csb.gov.tr/db/ced/icerikler/2017-k-tapc-k-son30012018-20180130085808.pdf>

2018

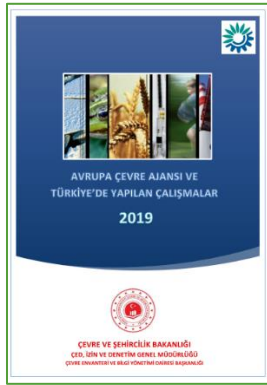
https://webdosya.csb.gov.tr/db/aca/menu/2018-kitapcik-son_20190325121812.pdf

2021

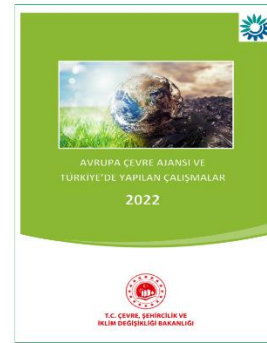
https://webdosya.csb.gov.tr/db/aca/menu/1-avrupa-cevre-ajansi-2021_20220408023620.pdf

2019

https://webdosya.csb.gov.tr/db/aca/menu/avrupa-cevre-ajansi-kitap-27_20200429035425.pdf

2022

https://webdosya.csb.gov.tr/db/aca/menu/1-avrupa-cevre-ajansi-2022_20230320113457.pdf

2020

https://webdosya.csb.gov.tr/db/aca/menu/aca-2020-kitapcik_20210413045249.pdf

2023

https://webdosya.csb.gov.tr/db/aca/menu/1-avrupa-cevre-ajansi-2024---son-2_20240726043642.docx

EKLER

EK 1 – BİRİNCİL ODAK NOKTALARI KURUM LİSTESİ

AÇIKLAMA

- Eionet grubu koordinasyonu Ulusal Odak Noktası ve Koordinasyondan sorumlu Kurum işbirliği ile yürütülmektedir.

İlgili Kurum ve Kuruluşlar ektedir.

TABLODA KULLANILAN KURUM VE BİRİM KISALTMALARI

SBB	- Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı
DKMP	- Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü
OGM	-Tarım ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü
DSİ	-Tarım ve Orman Bakanlığı Devlet Su İşleri
TRGM	-Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü
SYGM	-Tarım ve Orman Bakanlığı Su Yönetimi Genel Müdürlüğü
BTGM	-Tarım ve Orman Bakanlığı Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü
SB	-Sağlık Bakanlığı
UAB	-Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
ETKB	-Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
STB	-Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
MSB	- Milli Savunma Bakanlığı
HGM	- Harita Genel Müdürlüğü
TÜİK	-Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı
AFAD	-Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
CBS	-Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü
MGM	-Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü
MPGM	-Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü

ÇEMGM	-Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü
TVKGM	-Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü
ÇYGM	-Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü
İDB	-Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İklim Değişikliği Başkanlığı
ÇEDİDGM	-Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirme İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü
ÇEDİGM Lab	-Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirme İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü Laboratuvar Ölçüm ve İzleme Dairesi Başkanlığı

İlgili kurumlardan sorumlu güncel* odak noktalarına [buraya tıklayarak](#) ulaşabilirsiniz.

EK 2 – ÇED, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AÇI YAPISI

Eyyüp KARAHAAN

Genel Müdür V.

Yahya KESİMAL

Genel Müdür Yrd.

Eda ALAGÖZ

Daire Başkanı

Fatma Nur CEBECİOĞLU

Şube Müdürü V.

Senem ERDEM

Mühendis

Gökşin TEKİNDOR

Uzman

Özgür SOLAK

Mühendis

Murat TURAN

Uzman

